

Politik Bilim

AKP'nin Gerçekte Başardığı Ne?

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; harunaykutgoker@gmail.com

Toplumdaki temel bazı meseleleri kavrayıp çözüm getiremezsek bilim, teknoloji ve sanayide de başarı yok...

AKP'ye oy vermeyen pek çok kişi bu partinin %43-45 dolayında oy alabilmesinin ardındaki nedenleri kavramaya çalışıyor. Seçim sonucunu akıl yordamıyla önceden görenler bile, yeniden bir durum muhakemesi yapma gereğini duyuyorlar. Asıl arayışları, bu siyasî soruna, nedenlerini derinlemesine kavrayıp çözüm bulabilmek... Onların arasına kendimi de koyuyorum ama bir yandan da, hâlâ böyle bir kavrama “denemesinde” bulunma cesaretini kendimde buluyor olmama şaşıyorum. Malûm, 2012'nin sonunda, toplumumuzun niçin yeterince yenilikçi-yaratıcı olamadığını, bilim ve teknolojiye niçin yetkinleşemediğini anlayabilmek için yaptığım çözümlenme denemesini sitemde yayımlamıştım. Besbelli konunun özünü kavramayı başaramamış olmalıyım ki, denememe itibar eden pek olmadı. Şimdi bu seçim sonuçlarıyla, senin yaptığın denemenin ne ilgisi var, diyeceksiniz. Efendim, ben o denememde, aradığım nedenleri toplumumuzun kültürel kökenlerinde bulabileceğimi düşünerek, aslında o kültürel kökenleri anlamaya; anlayabildiğim kadarını da açıklamaya çalışmıştım. Orada boyumun ölçüsünü aldım ama şimdi de seçim sonuçlarının aynı kültürel kökene dayandığını düşünüyorum. Bu düşüncemde de desteği yine o denemede yararlanmaya çalıştığım kaynaklarda buluyorum. Mâdem lâfi açtım; izninizle devam edeyim.

Diyelim seçim sonucu toplumun kültürüne dayanıyor; peki, bu sonucu alan gerçekte neye dayanıyor? Bana göre, sonucu alan da o kültürel kökeni pek çoğumuzdan daha iyi bilmenin ötesinde toplumun çok önemli bir kesimini, o kültür düzeyinde tutabilmek ve her seferinde o kültürü hiç değiştirmeden yeniden üretmekteki başarısına dayanıyor, bir. Ve o kültür düzeyinde tutabildiği toplum kesimlerini denetimi altında da tutabilecek örgütlenme becerisini göstermesine ve bu örgütlenmenin maddî temellerini oluşturmaktaki başarısına dayanıyor, iki.

İkincisinden, şu ‘örgütlenme becerisinden’ başlıyorum. Bu beceriyi kavrayabilmek için, sözü bu noktada -o denemede yaptığım gibi, erbâbına- Mübeccel B. Kıray'ın 1995-96'da söylediklerine bırakıyorum.

Kıray diyor ki “...teknolojik ve ekonomik değişikliklerle hem köyünü terk eden, hem geçim kaynağını değiştiren, yeni ve bambaşka bir yaşam biçimine doğru giden eski köylülerin, eski zanaatkar ve esnafın dayandığı, uyum için kullandığı strateji, bundan on beş yirmi yıl önce, aile ve akraba yardımlaşması yanı sıra geldiği yeni yere yerleşmesinde, iş bulmasında, sorunlarını çözmesinde amca, bakkal, partili tanıdık gibi, genelde birebir ilişkilere dayanan patronaj ilişkileri dediğimiz düzen idi. Bunlar başlangıçta basit, masum yardımlaşmalardı. Lâkin zaman geçtikçe pazar ekonomisi yaratıp rekabeti keskinleştirdikçe, ev yapmaktan, okul bulmaya kadar her şey zorlaşınca ve insanların aile dışı ilişkilerinde onlara yol gösteren başka bir çerçeve oluşmadıkça, dinsel örgütler, tarikatlar bu işleri üstlendiler. Üstelik bu tarikatlar mali kaynak[lara sahip], otoriter hiyerarşik düzene bağlı, hukuksuzluğu gizleyen, devleti dışlayan [ve bunları] olağan ve istenir bir şey gibi gösteren yeni bir tür patronaj ilişkisini kolayca yerleştirdiler.” (Kıray, Mübeccel B. [1995, 1996], “Kentleşme ve Yeni Siyasal İslam”, “Toplu Eserleri 4: Toplumsal Yapı Toplumsal Değişme, Bağlam Yayınları, Kasım 1999, İstanbul’ içinde, s. 347- 48.)

Kıray bugün aramızda olsaydı; acaba şöyle bir yorumda bulunur muydu? *'Ben 95-96'da bunları söylemiş ve tarikatların işlevine vurgu yapmışım ama şimdi gördüğüm o ki, tarikatların da desteğiyle iktidar olan AKP'nin siyasi kadroları, onları model alarak tıpkı onlar gibi örgütlenebilmişler ve onların yöntemiyle varoşlarda çalışıyorlar. Ve oralardaki patronaj ilişkisinde tarikatların işlevini devralmışlar gibi bir durum var...'* İki hafta sonra *'kültürü yeniden üretebilme'* konusunda da bir şeyler söylerim.

CBT. 18.04.2014